

APUNTES SOBRE UN PROCESO DE DISCUSIÓN SOBRE A LEI GALEGA DE COOPERATIVAS NO INTERIOR DA FEDERACIÓN SINERXIA

Anxo CASTRO RODRÍGUEZ
Federación Sinerxia.

Fanse consideracións sobre os desencontros entre unha cultura cooperativa que resolve a través da participación democrática ampla e os métodos máis autoritarios e expeditivos da Administración Pública para a elaboración da Lei Galega de Cooperativas.

1. **Introducción.**

A finalidade deste artigo non é outra que dar a coñecer os pasos dados ata o momento no camiño cara unha Lei Galega de Cooperativas, desde o meu punto de vista como asesor de cooperativas.

No ano 1994 a Consellería de Xustiza, Interior e Relacións Laborais encarga a realización de catro estudos sobre cooperativismo. Un destes estudos consistía nunha análise comparativa das distintas lexislacións autonómicas e comunitarias de cooperativas. Este estudio adxudicouse á Asociación Galega de Cooperativas Agrarias (AGACA). Lamentablemente este estudio aínda non foi publicado nin permitida a súa difusión pola Consellería, polo que o coñecemento público do mesmo de cara a unha posible discusión dos seus contidos non foi posible.

En outubro do ano 1995 AGACA realiza un Congreso de Cooperativismo Agrario onde un dos temas a discusión foi os posibles beneficios dunha lexislación galega de cooperativas e as posibilidades de mellora lexislativa que isto podía supor.

En decembro de 1995 a través da Lei Orgánica 16/1995 o Goberno Central transfírelle á nosa Comunidade Autónoma as competencias plenas en materia de cooperativas sen as cales non se podería realizar unha Lei Galega de Cooperativas, senón unhas modificacións moi puntuais e de escaso relevo na Lei Xeral de Cooperativas 3/1987 de 2 de abril publicada no B.O.E. do 8 de abril. Esta segue a ser a Lei que rexe as cooperativas galegas no momento de escribir este artigo.

2. O curso das conversas.

Cando se ten coñecemento desta nova posibilidade legislativa outra entidade de intercooperación como é a Federación de Empresas Cooperativas SINERXIA, que esta formada tanto por cooperativas a título individual como pola Unión Galega de Cooperativas de Traballo Asociado (UGACOTA) e a Unión de Cooperativas de Ensino de Traballo Asociado de Galicia (UCETAG), encárgalle a un equipo de técnicos¹ un estudio a nivel legislativo e económico que servise de base para a elaboración de propostas de cara a Lei Galega de Cooperativas.

Este estudio deu como resultado a publicación dun Documento Base² para a discusión do proxecto de Lei Galega de Cooperativas. Este documento non pretendía ser pechado senon servir de elemento para abrir novas portas ó debate, incluíndo moitas innovacións así como adaptacións á realidade das cooperativas galegas de aspectos xa contidos noutras lexislacións autonómicas e internacionais. Como documento base foi discutido en varias sesións de traballo e asembleas das cooperativas membro da Federación. Como resultado destes debates saíu un proxecto que se levou á Dirección Xeral de Relacións Laborais coa intención de colaborar na elaboración do proxecto de Lei. Os responsables da devandita Dirección Xeral estimaron que non era oportuno que este proxecto lles fose presentado xa que ó seu entender a Comisión de Expertos a que lle tiñan encargado a elaboración do Anteprojecto de Lei xa tiña moi avanzados os seus estudos, e a presentación de novos documentos non faría máis ca retrasar o seu traballo.

O 23 de decembro de 1996 a Dirección Xeral de Relacións Laborais convoca a tódalas entidades de intercooperación a Santiago de Compostela para facerlles entrega do Anteprojecto de Lei Galega de Cooperativas para que o sometan a discusión e lle presenten as enmendas que consideren oportunas antes do 7 de xaneiro de 1997. Esta é a primeira vez que as entidades representativas do sector cooperativo en Galicia teñen acceso a un documento que reflexe o posible futuro legislativo na nosa Comunidade Autónoma.

1.- É aquí oportuno chamar a atención sobre o papel dos técnicos nos movementos sociais. Os técnicos tenden a apuntárense a dous estilos de funcionamento: o "técnico tecnócrata" (autonomía da resolución técnica dos procesos e dominio da tecnoestrutura) e o "técnico servidor do poder" (o técnico afronta e resolve as cuestións a demanda "á carta" de quen detenta o poder). Pero o "técnico ó servizo do movemento popular", que require poñer ó dispor dunha pluralidade de persoas con distintas formacións e coñecementos, rotinas e análises técnicos "axudando" ós movementos sociais é máis raro. As necesidades deste estilo de función do técnico é moi patente cando partimos dunha "tecnoloxía ó servizo dos movementos populares": o técnico debe saber integrarse e ser útil nun proceso participativo de discusión e resolución das cuestións, cunha gran compoñente didáctica, antes ca reservarse información ou tratar de facer prevalecer os seus criterios, ou contentarse con evacuar un informe ou dictame que mesmo resulta incomprendible para un movemento social amplo. Ademais, dos movementos sociais hai moitísimo que aprender e anovar.

2.- Federación de Cooperativas Sinerxia, *Documento base para a discusión do proxecto de Lei Galega de Cooperativas*, Pontevedra, 1996.

O prazo para a elaboración das enmendas foi notablemente curto, pero debido a que as distintas unións e asociacións xa tiñan discutido internamente sobre o tema acadouse presentar as enmendas no prazo sinalado pola citada Dirección Xeral de Relacións Laborais. Non deu tempo nembargantes á posibilidade de discusión conxunta polas distintas entidades de cara a acadar unha proposta única de enmendas desde o sector cooperativo.

Só se ten coñecemento de posibles enmendas tidas ou non en conta a través de conversas mantidas cos responsables da Dirección Xeral de Relacións Laborais nas que tamén se refire, a pesar de que así se lle solicita, que non é posible ter acceso ó proxecto de Lei que será presentado para a súa discusión no Parlamento de Galicia. O desexo da Dirección Xeral é que as entidades representativas do sector cooperativo apoiem a creación da Lei Galega de Cooperativas.

3. As cooperativas teñen unha cultura da participación democrática que quixerían ver reflexada no proceso de elaboración dunha lei.

Polo que sei isto é así xa que o propio sector é o máis interesado na creación dunha Lei que resolva moitos puntos que a Lei Xeral de Cooperativas ou non resolvía ou non deixaba claro o modo de facelo. Os tempos cambian e ante situacións cambiantes como son as novas lexislacións de sociedades mercantís, a complexidade dos mercados de capitais, internacionalización dos mercados... É preciso unha lexislación de cooperativas que se adapte as novas necesidades. O que se está a cuestionar desde o sector cooperativo é o modo e os métodos para chegar a acadar esa futura Lei galega de cooperativas. A discusión non debe estar nunca en se é necesaria ou non a Lei senon sobre os contidos concretos que van ser o Marco Legal no que nos imos ter que desenvolver de agora en diante.

Ó meu parecer os pasos para favorecer a participación activa na acción de goberno e na elaboracións das leises que teñen que regular a nosa convivencia xa sexa a nivel persoal ou empresarial foron ben errados neste proceso de creación dunha lei. Non lle debe servir ó sector cooperativo que se diga que ten sorte de que se lle permitira presentar enmendas ó Anteprojecto de Lei se despois non se sabe que enmendas son ou non tidas en conta.

Os pasos lóxicos serían, ó meu entender:

—Solicitar ás cinco entidades de intercooperación que sometesen a discusión interna as necesidades e carencias lexislativas existentes.

—Convocar unha mesa de discusión con representantes das entidades de intercooperación para entre estes e a propia administración tratar de chegar a un compromiso sobre os temas que se deberan abordar na nova lexislación.

—Elaboración do anteprojecto de Lei.

—Someter este anteproxecto ás asembleas das entidades representativas do cooperativismo anteriormente citadas.

—Realizar as correccións oportunas e acadar un proxecto de Lei consensuado polas partes.

Se eses pasos foran dados no seu día hoxe teríamos unha Lei Galega de Cooperativas consensuada e apoiada sen lugar a dúbidas polo sector.

SUMMARY: Some considerations are made on the conflicts between a co-operative culture that solves problems through ample democratic participation and the more authoritarian and expeditious methods of the Public administration in the elaboration of the Galician Law of Co-operatives.